

Розділ IV. ПОВІДОМЛЕННЯ, ІНФОРМАЦІЯ, РЕЦЕНЗІЇ

Part IV. REPORTS, INFORMATION, REVIEWS

РЕЛІГІЙНО-ЕСТЕТИЧНИЙ СИНКРЕТИЗМ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА [Рец. на монографію: Піщанська В. М. Релігійно-естетичний синкретизм в духовній культурі українського козацтва : монографія / В. М. Піщанська. – Дніпро : Інновація, 2017. – 312 с.]

Романенко Михайло Ілліч, доктор філософських наук, професор, академік Академії вищої школи України, професор КВНЗ «Дніпровська академія неперервної освіти», м. Дніпро
victorya.ps@gmail.com

Сучасний етап розвитку українського суспільства визначається підвищеним інтересом до питань духовної культури, тому актуальним є дослідження цього явища, а також осмислення механізмів і способів її збереження, звернення до її коренів. Зокрема, у контексті дослідження історії української духовної культури на особливу увагу заслуговує аналіз процесів, що відбувалися в період XVII–XVIII ст. – козацьку добу. Їх багатоаспектність зумовлює всезростаючий інтерес культурологів, істориків, етнологів, філософів, фольклористів, літературознавців, теоретиків культури, представників інших галузей гуманітарного знання до всього, що лежить в основі буття нації.

У цьому контексті звернемо увагу на монографічне дослідження В. М. Піщанської, присвячене комплексному осмисленню культурних процесів доби козацького бароко; дослідженню чинників, тенденцій, ключових напрямків розвитку української культури XVII–XVIII ст. на Придніпровських теренах; усебічному аналізу сутності релігійно-естетичного синкретизму духовної культури Запорозького козацтва.

Важливим є те, що автор з'ясував значення синкретизму релігії та естетики у формуванні культури Запорозького козацтва з точки зору філософії та естетики бароко, визначив особливу духовно-культурну сферу козацької культури XVII–XVIII ст., дослідив властивий лише їй ментальний емоційно-психологічний настрій та релігійно-естетичний пафос художньо-мистецької творчості, розкрив особну духовну сферу бароко запорозького козацтва.

Наукова новизна одержаних у монографічному дослідженні результатів полягає, передусім, у тому, що автор уперше здійснив спробу віднайти та певною мірою висвітлити ті культурно-історичні засади, які позначилися на особливостях формування релігійно-естетичного синкретизму духовної культури запорозького козацтва, визначити певні етнокультурні ознаки козацького бароко. Крім того, набули подальшого розвитку теоретичні положення щодо особливостей художньо-естетичного мислення доби козацького бароко та познач естетичної символіки сакрального.

Новизною позначений четвертий розділ монографії («Вплив релігійно-естетичного синкретизму козацької духовної культури на мистецтво українського бароко»), в якому розглянуто ознаки сакрального і естетичного у мистецтві запорозького козацтва. Наголошено, що вагомим аргументом формування духовних цінностей козацького мистецтва є унікальність етнічної та соціокультурної специфіки. Виділено історичні умови, що утворилися на території Нижнього Придніпров'я у XVII–XVIII ст., що стали поштовхом до виникнення й розвитку автентичної художньої традиції колишніх козацьких Вольностей, а регіональна культурна специфіка послугоувала формуванню яскраво вираженої самобутності запорозького мистецтва.

Підсумовуючи, слід відзначити масштабність проблеми релігійно-естетичного синкретизму в духовній культурі українського козацтва, порушені у рецензованій монографії В. М. Піщанською. Наукова праця, безперечно, стане у нагоді фахівцям у галузі культурології, історії, філософії, естетики, релігієзнавства та всім, хто цікавиться історією культури українського козацтва.

Список використаної літератури

1. *Піщанська В. М.* Релігійно-естетичний синкретизм в духовній культурі українського козацтва : монографія / В. М. Піщанська. – Дніпро : Інновація, 2017. – 312 с.

References

1. *Pyshshanska V. M.* (2017). Religious and aesthetic syncretism in the spiritual culture of the Ukrainian Cossacks: monograph. Dnipro : Innovation [in Ukrainian].